

Ammatilliset verkostot ja avoin jakaminen opettajan työssä

Digosalliseksi-hankkeen workshop 1.
TAMK 25.10.2016

Matleena Laakso

Blogi: www.matleenalaakso.fi

Twitter: @matleenalaakso

Diat: www.slideshare.net/MatleenaLaakso

opi, osaa ja onnistu

DIGIOSALLISEKSI

Hankkeen tavoitteet ovat:

- Osallisuuden ja yhdenvertaisuuden kokemukset.
- Oppimisen, osaamisen ja onnistumisen kokemukset.
- Ohjauksellinen ja valmentava opettajuus.

www.rakennerahastot.fi

Hankkeen koordinaattori on Tampereen ammattikorkeakoulu TAMK

Hanke on Euroopan sosiaalirahaston rahoittama vuosille 2016–2018

Lisätietoja: projektipäällikkö Minna Seppälä, p. 040 635 1582, minna.seppala@tamk.fi

<http://bit.ly/digiosalliseksi>

facebook: Digiosalliseksi

Kohderyhmät ovat:

- Mukana olevien oppilaitosten alle 30-vuotiaat erityistä tukea tarvitsevat VALMA- ja ammatillisessa koulutuksessa opiskelevat sekä opetus- ja ohjaushenkilöstö.
- Silta-Valmennusyhdistyksen työpajojen valmentautujat, työpajoilla koulutustaan suorittavat nuoret sekä työpajojen ohjaushenkilöstö.
- TAMKin ammatillisen opettajan- ja erityisopettajankoulutuksen opiskelijat.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Digiosalliseksi

DIGIOSALLISEKSI

Digiosalliseksi
Facebookissa

Hankkeen verkkosivu
bit.ly/digiosalliseksi

Lataa mobiililaitteeseesi QR-koodin lukija ja Padlet

Syksyn Digiosalliseksi-workshopit

AMMATILLISET VERKOSTOT JA AVOIN JAKAMINEN OPETTAJAN TYÖSSÄ

- Työpajassa jaetaan kokemuksia opettajien ja ohjaajien verkostoista ja niiden merkityksestä erityistä tukea tarvitsevien kanssa työskenneltäessä. Perehdymme myös avoimen jakamisen ideaan. Avoimen Creative Commons –lisenssin tuntemisesta on hyötyä niin materiaalien jakajille kuin niille, jotka hyödyntävät toisten jakamaa. Lopuksi tutustumme muutamaiin sivustoihin, joista löytyy opetusmateriaalia opettajille.
- Ota mukaan oma mobiililaitte tai läppäri.

MOBIILILAITTET HYÖTYKÄYTÖSSÄ (28 ilm.)

Keskiviikkona 23.11.2016 klo 12.30–15.30

- Tunnetko oman mobiililaitteesi? Osaatko hyödyntää sitä aktiivisesti opetuksessa, ohjauksessa ja muussa työssäsi? Työpajassa tutustutaan itse kokeillen mobiililaitteiden hyödyntämiseen ja erilaisiin sovelluksiin mm. vuorovaikutuksen ja sisällön tuottamisen näkökulmasta.
- Mukaasi tarvitse mobiililaitteen sekä muutamia maksuttomia sovelluksia (iOS, Android), joiden lista lähetetään ilmoittautuneille ennen työpajaa.

Ohjelma klo 13-16

- Workshopin aloitus
- Ammatilliset verkostot
 - Kokemuksia opettajien ja ohjaajien verkostoista ja niiden merkityksestä erityistä tukea tarvitsevien kanssa työskenneltäessä
- Avoin jakaminen opettajan/ohjaajan työssä
 - CC-lisenssit
 - Valmiit materiaalit, webinaarit ja oppaat
- Kahvitauko
- Ryhmämessutyöskentely

Couchin kouluaikaan
collaboration tarkoitti
luntauamista, nyt se on
keskeinen työelämätaito.
#finnbett #BettArena

Nykyisin tiedot saa 30
minuutissa oman verkoston
kautta. Tieto on verkostoissa.
Millaiset ovat omat
verkostosi? #paokhanke

Sosiaalinen media

”Sosiaalinen media on ennen muuta tiedon jakamista, keskustelua ja omaehtoista yhteisöllisyyttä.”

Harto Pönkä: harto.wordpress.com

Somen työkäyttö liittyy useimmin tiedonhankintaan, jakamiseen, uuden oppimiseen ja yhteistyösuhteisiin.

TEM, työolobarometri 2014

”Koulutuksissa käymällä ei ikinä voida saavuttaa samaa tietomäärää, kuin aktiivisesti sosiaalista mediaa seuraamalla.”

Petteri Mikkonen: www.aikajaavaruus.fi

Kenen verkostot?

Aalto & Uusisaari 2010, www.slideshare.net/Tuija/loydy-brandaa-itseiverkossa-koko-kirja

”Tee mahdollisimman suuri osa verkkoläsnäolostasi omaan lukuusi ja työnantajan lukuun vain se, mitä esimiehesi ja tiimisi kanssa yhdessä sovitte. Tämä antaa sinulle suuremman liikkumavaran, mahdollisuuden itsenäisiin ratkaisuihin ja riippumattomuuden työsuhteen jatkumisesta. ”

Verkkoidentiteetti

- Onko Google kotisivusi?
- Aloita uudessa palvelussa asetuksista ja profiilitiedoista!
 - Sama profiilikuva eri palveluihin → tunnistettavuus
 - Kuvaus palvelun käyttötarkoituksesi mukaan
 - Profiili kuntoon ENNEN kaveripyyntöjen lähettämistä
- Yhteiset pelisäännöt
 - Työnantajan someketti, somestrategia, tietoturvaohje,..
 - Palvelun käyttöehdot
 - Tekijänoikeudet
- Verkkoidentiteetti koostuu mm. profiileista, palveluista, toiminnasta ja seuraamistasi tahoista.

Kuva: San Jose Library, CC BY-SA

Muutama käytännön vinkki

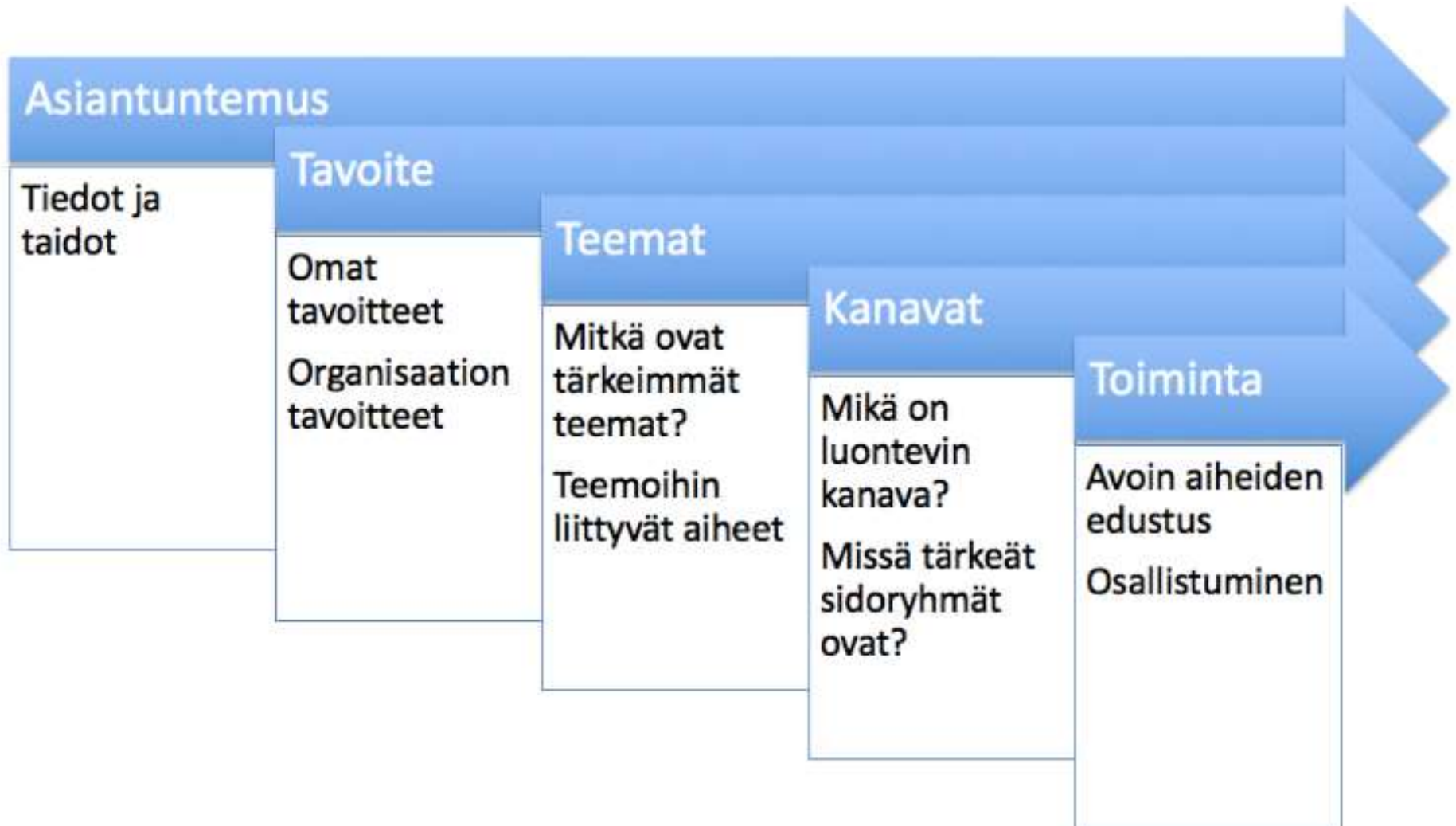
- Jaa myös muiden osaamista!
- Otsikointi tärkeää, myös julkaisuajankohta vaikuttaa
- Hyödynnä sopivat hashtagit, valitse ryhmät ja merkitse organisaatiot.
- Varaa myös hankkeelle/yksikölle käyttäjänimi, joka on riittävän lyhyt, muistettavissa ja vapaana eri palveluissa.
 - Esim. paokhanke, PAOKverkosto, PAOK
 - Kenen vastuulla seurata ja päivittää?
- Kun lopetat sovelluksen käytön, harkitse kannattaako tili poistaa tai kertoa, ettei se enää ole aktiivinen.

Jos haluat suojella yksityisyyttäsi verkossa, luo julkinen, tyylikäs, neutraali ja korostetun ammatillinen verkkopersoona, jossa vuorovaikutuksen tyyli on samanlainen kuin millainen olet työssä asiantuntijana.

Asiantuntija somessa

Kuva: © Marko Suomi, tässä esityksessä hänen luvalla

www.linkedin.com/pulse/ihmisyyden-tyhjyys-eli-asiantuntija-somessa-ei-ole-linkkikone-suomi

Mikä sinulle on asiantuntijuuden esille tuomisen ja ammatillisen verkkoidentiteetin merkitys?

eOppimisen kluserin webinaari: www.matleenalaakso.fi/2016/09/asiantuntija-somessa.html

Verkostoitumisen taito

www.sitra.fi/uutiset/tyoelaman-taitekohdat/vain-joka-neljas-suomalainen-tyollistynyt-avointa-tyopaikkaa-hakemalla

- Sitran työelämä tutkimuksen mukaan verkostoitumisen merkitys tunnustetaan, mutta vain 6 % pitää sitä vahvuutenaan.
- Aktiivisesti verkostoja rakentavat kokevat hyötyvänsä niistä. Yli 80 % heistä on sitä mieltä, että verkostoituminen on auttanut menestymään työelämässä.
- Tulevaisuuden työmarkkinoilla korostuvat luovuus, vuorovaikutus ja verkostoituminen.

Asiantuntija somessa

Tampereen eOppimisen klusterin webinaaritalenne

www.matleenalaakso.fi/2016/09/asiantuntija-somessa.html

Robotit työkaluista työkavereiksi?

www.matleenalaakso.fi/2016/04/itk-keinoalya-ja-koodausta.html

www.aamulehti.fi/kotimaa/suomalaisyritys-yllatti-nimitti-alicia-robotin-johtoryhmansa-jaseneksi

Ihmiset on saatava oppimaan, miten toimitaan oppivan koneen kanssa. Yksi tulevaisuuden työelämätaito on keinoälyn johtaminen, sillä voittajia ovat ne, jotka hyödyntävät teknologian parhaiten.

- Päivi Lipponen, ITK2016

AAMULEHTI

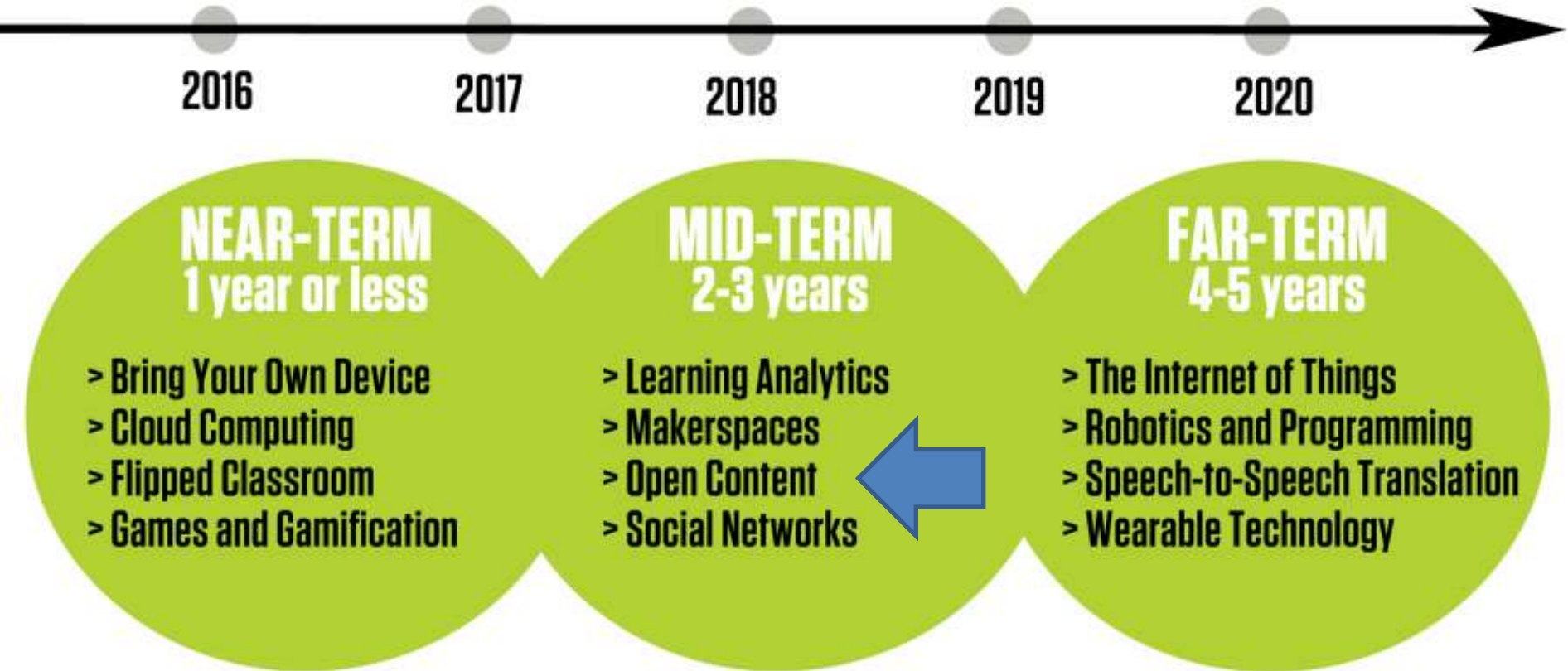
 Uutiset ▾ 100 tuoreinta Klippi Näköislehti Lisää ▾ Asiakaspalvelu ▾

Suomalaisyritys yllätti: Nimitti Alicia-robotin johtoryhmänsä jäseneksi

KOTIMAA 18.10. © 09.17

NMC Technology Outlook – Scandinavian Schools

www.nmc.org/publication/2015-nmc-technology-outlook-scandinavian-schools/ (CC BY)

#jaajotain

Jaa jotain –päivää vietetään maaliskuussa. Silloin kannustetaan avaamaan omia oppisisältöjä muidenkin käyttöön. Mitä sinä voisit jakaa?

- Tapahtuman blogi: jaajotain.wordpress.com
- Teemaviikoilla 2014 alk. jaetut materiaalit: www.scoop.it/t/jaajotain

Mm. [Opetushallitus](#), [Tampereen kaupunki](#) ja yhä useampi koulutuksen järjestäjä suosittelee avointa jakamista ja CC-lisenssien käyttämistä.

OKM:n [Avoin tiede- ja tutkimus](#) –hanke edistää asiaa etenkin korkea-asteella.

Avoin tieto on tavoitteena myös EU:ssa ja Sipilän hallitusohjelmassa.

- Maailman käytetyin avoin lisenssi eli käyttölupa
- Kansainvälinen ja epäkaupallinen hanke
- Jos haluat antaa muille oikeuden eri tavoin käyttää aineistoasi, sinun täytyy kertoa siitä. Suositeltavinta on tehdä se merkitsemällä aineisto avoimella Creative Commons -lisenssillä.
- creativecommons.fi

Lisenssien kolme "kerrosta"

Kuva: creativecommons.org/licenses, CC BY

CC-lisenssin edut

Hae avointa sisältöä

HAE

musiikkia, valokuvia ja muuta

Hae musiikkia, valokuvia ja muuta aineistoa, jota voit laillisesti jatkohyödyntää.

Julkaise avoimesti

JULKAISE

materiaalisi turvallisesti ja laillisesti

Julkaise materiaalisi turvallisesti ja laillisesti ja anna muille haluamiasi jatkokäyttöoikeuksia.

Täältä saat
lisenssimerkin

CC-lisenssijärjestelmä on selkeämpi ja helpompi kuin tekijänoikeuslaki

slideshare Present Yourself

Search... Upload Browse

Email Favorite Save Embed

OPETUKSEN LISÄOIKEUDET

s. 79

Valokopiolupa

Digilupa

Väily

Väli-aikainen tallennus

Muuntelu

Kokoomateokset

Ylioppilas-kirjoitukset

TV ja radio

Esitys

Levitys

slideshare Present Yourself

Search... Upload

Email Favorite Save Embed

Teostyyppi	Suoja-aika	Vuonna 2011 vanhentunut
teoskynnyksen ylittävä teos	70 vuotta tekijän kuolemasta	-1940
ääni- tai videotallenne	50 vuotta julkaisusta (tulee olemaan 70 vuotta)	-1960
tavanomainen valokuva	50 vuotta valmistumisesta	-1966 (*)
tietokanta tai luettelo	15 vuotta julkaisusta	-1997 (*)
TV- tai radiolähetys	50 vuotta viimeisestä lähetyksestä	-1960

Creative Commons -ehdot

Yhdistelemällä näitä neljää ehtoa, saadaan seuraavan dian lisenssit

BY

Nimeä
By Attribution

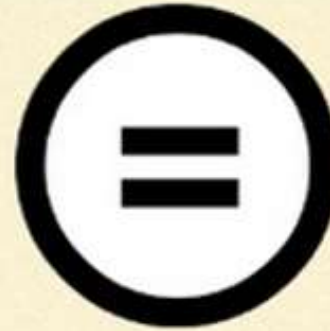
Edellyttää tekijän
mainitsemista
jatkokäytössä

NC

EiKaupallinen
Non-commercial

Rajaa lisenssin vain
epäkaupalliseen
käyttöön.

ND

Eijohdannaisia
No Derivates

Teosta saa jakaa vain
sellaisenaan, ilman
muutoksia.

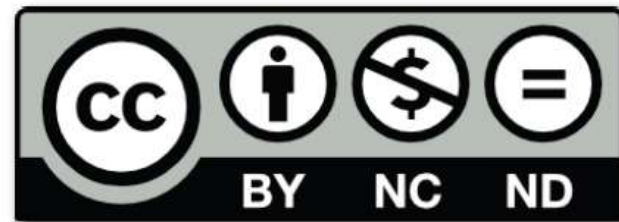
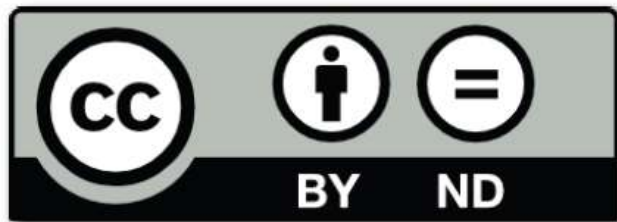
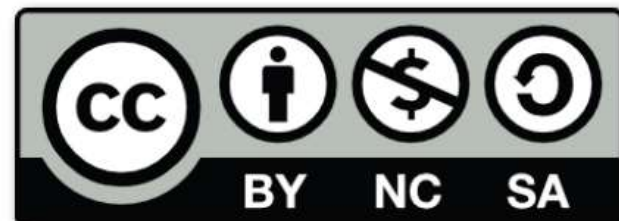
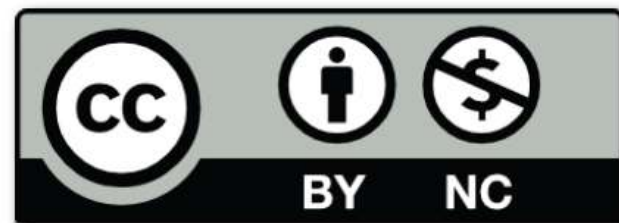
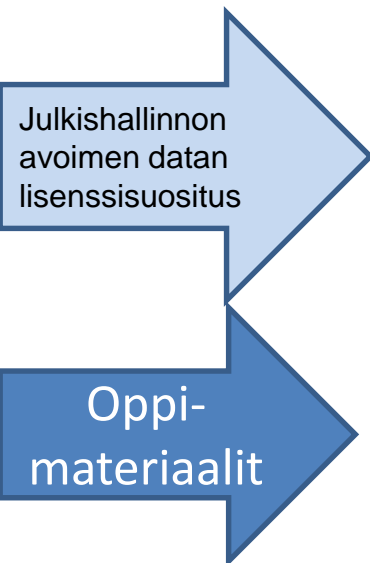
SA

JaaSamoin
Share-alike

Jos teosta muunnellaan,
julkaistessa on käytettävä
samaa tai yhteensopivaa
lisenssiä.

Epävirallinen suositus oppimateriaaleille on CC BY-SA

Avoimempi CC BY käy myös hyvin. Voit toki käyttää muitakin lisenssejä, mutta suosituksesta poikkeamiseen kannattaa olla mietitty perustelu.

CC0-kuvia: pixabay.com

- Ilmaisia valokuvia, piirroksia, vektoreita ja videoita.
- Palvelu näyttää myös maksullisia Shutterstockin kuvia rahoittaakseen palvelun. Maksulliset kuvat merkitty vesileimalla.
- Lisää CC0-kuvia: unsplash.com, stocksnap.io, freestocks.org

pixabay

Tutustu ▾

Rekisteröidy

⋮

Ilmaisia korkealaatuisia kuvia

Yli 730 000 ilmaista valokuvaa, vektoria ja piirrosta

Etsi kuvia, vektoreita ja videoita

Kaikki kuvat ▾

f Like

236K

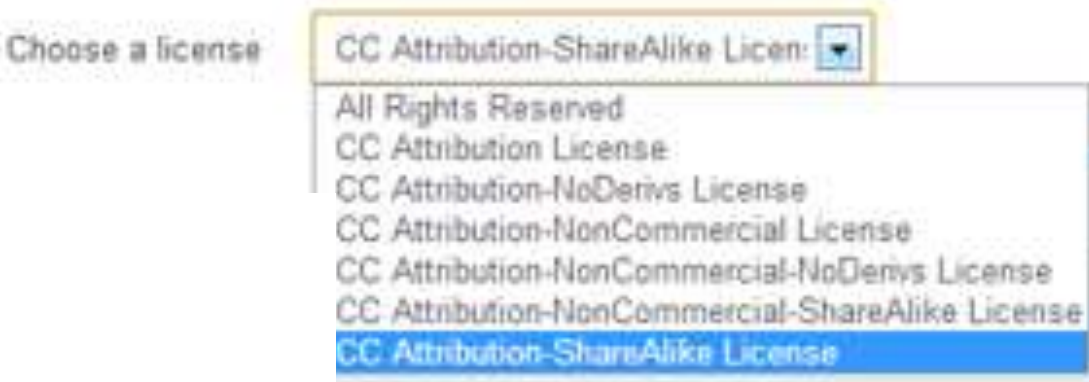
t Seuraa

G+ Seuraa

< kimura2 >

Jakaminen somessa

- Materiaalia ladattaessa (Flickr, YouTube, Vimeo, SlideShare,..) ja sisältöä tuotettaessa (blogit, wikit,..) edellytetään tai suositellaan usein valitsemaan ©-merkin ja eri CC-lisenssien välillä.
- Käyttölupa ei välttämättä koske palveluntarjoajaa itseään (ks. käyttöehdot).

Näin saat lisenssimerkin

Julkaise avoimesti

creativecommons.fi
→ [lisenssivalitsin](#)

Kuvassa tämän
esityksen lisenssi

Käyttöluvan ominaisuudet

Tähän paneeliin tekemäsi muutokset päivittyvät sivun toisiin paneeleihin.

Salli teoksen muunnelmien jakaminen?

Kyllä Ei

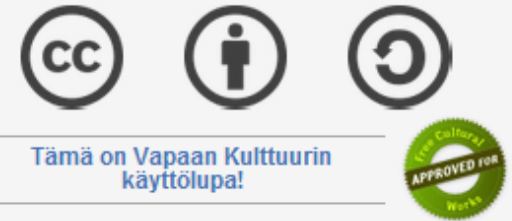
Kyllä, vain samalla lisenssillä

Salli teoksen kaupallinen käyttö?

Kyllä Ei

Valittu käyttöluva Nimeä-Jaa samoin 4.0 Kansainvälinen

Kerro, miten sinut tulisi mainita tekijänä!

Tämä osa on vapaaehtoinen, mutta täydentää lisenssimerkintää koneluettavalla metadatatalla.

Teoksen nimi

Teoksen tekijä

Teoksen URL-osoite

Alkuperäisen teoksen URL

Lisäoikeuksien URL

Teoksen muoto

Lisenssimerkintä

Onko sinulla verkkosivu?

Avoimet Creative Commons -lisenssit, jonka tekijä on Matleena Laakso, on lisensoitu Creative Commons Nimeä-Jaa samoin 4.0 Kansainvälinen -käyttöluvalla. Tätä käyttöluvaa laajempia oikeuksia voi olla saatavilla osoitteessa <http://www.matleenalaakso.fi/>.

Saat lisenssin sivuillesi kopioimalla tämän koodin sinne!

```
<a rel="license"
href="http://creativecommons.org/licenses/by-
sa/4.0/"></a><br /><span
xmlns:dct="http://purl.org/dc/terms"
Tavallinen Pieni kuvake
kuvake
```


Tekijänoikeus ja opetus

[Kopiosto ry:n tekijänoikeus ja opetus -selvitys](#) (2015)

	Käytin kuukauden sisällä avoimen lisenssin materiaalia	En ole koskaan käyttänyt avoimen lisenssin materiaalia	Jaoin tekemääni aineistoa verkossa kuukauden sisällä muille opettajille
Peruskoulut ja lukiot	13 %	48 %	22 %
Ammatilliset oppilaitokset	16 %	43 %	45 %
Ammatti-korkeakoulut	31 %	19 %	63 %
Yliopistot	36 %	19 %	48 %

Materiaalia tekijänoikeuksien opettamiseen

- Kopiokissan sivun mittaisissa sarjakuvissa kerrotaan tekijänoikeuksista nopeasti, viihdyttävästi ja oivalluttavasti: www.opettajantekijanoikeus.fi/kopiokissa
- Tekijänoikeusopetusmateriaalia peruskouluille: kopiraittila.fi

Kopiokissa: Tarmo Toikkanen ja Sanna Vilmusenaho, CC BY

Ruudunkaappauskuva palvelusta

Kannattaa tutustua!

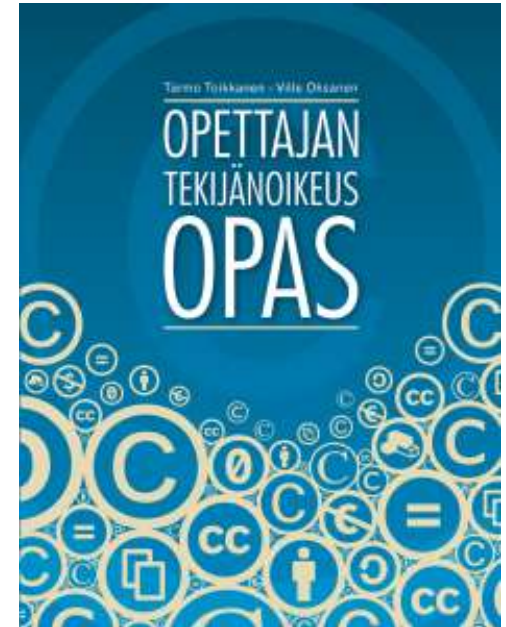
Tarmo Toikkanen & Ville Oksanen: Opettajan tekijänoikeusopas (2011) ja sen verkkosivut: www.opettajantekijanoikeus.fi

[KOTEK-hanke](#): webinaareja ja luentotallenteita

- Syksyn 2015 webinaarit: wiki.eoppimiskeskus.fi/display/ktk/Webinaarisarja

Matleena Laakson artikkeli

- "Miksi jakaa avoimesti?": bit.ly/miksijakaa

Tämä diasarja on esimerkki CC-lisenssin hyödyntämisestä

Hyödyntämällä
toisten materiaalia,
viestitän samalla
heidän olevan
arvostamani
asiantuntijoita.

Hyödyntäessäni
toisten materiaaleja,
kiitän usein julkisesti
somessa.

CC-lisensoidun
materiaalin
hyödyntäminen
tässä diasarjassa on
edistänyt useiden
opetuksen
kehittämishank-
keiden tavoitteita.

Ryhmä 1: Miten voin edistää verkostomaista työtä omassa työyhteisössäni?

Aloittakaa ”Joo, ja...” -menetelmällä yhden ollessa kirjuri. Kierrättäkää kirjurin roolia!

todaysmeet.com/jooja

Ryhmä 2: Miten voin edistää avointa jakamista omassa työyhteisössäni ja verkostoissani?

padlet.com/matlaakso/avoimesti

Ryhmä 3: Kootaan ja vinkataan jaettuja materiaaleja ja verkostoja digiosallisuuden näkökulmasta

padlet.com/matlaakso/digosalliseksi16

Tärkeimmät ryhmätöistä esiin nousseet teemat

- Kirjoita kunkin ryhmän tuotoksesta ja keskusteluista mielestäsi tärkein teema, jota haluat itse, työyhteisösi tai tämän hankkeen puitteissa työstää eteenpäin.
- Jos valitsemasi asia on jo kirjoitettu ylös, ei sitä tarvitse kirjoittaa uudelleen, vaan voit äänestää sitä. Myös kommentit ovat käytössäsi esim. tuodaksesi tietyn näkökulman tai muun tarkennuksen.
- Tricider: bit.ly/3tarkeinta

Käytetyt sovellukset

- QR-koodit
- padlet.com
- todaysmeet.com
- www.tricider.com

Nämä sovellukset toimivat kirjautumatta, joskin osaan voi kirjautua ja saada hyödyllisiä lisäominaisuuksia.

Ohjeita löydät Matleenan blogista:

www.matleenalaakso.fi/p/koulutusdiat.html.

Today'smeet ja Tricider kuvataan Somettelu ilman kirjautumista –dioissa.

Tämä diasarja on lisensoitu Creative Commons -lisenssillä CC BY-SA 4.0

- CC-lisenssien verkkosivu: creativecommons.fi
- CC BY-SA 4.0 eli Creative Commons Nimeä-Jaa samoin 4.0 Kansainvälinen -lisenssi creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.fi lyhyesti:
 - Sinä saat jakaa ja muuntaa tätä diasarjaa, myös kaupallinen hyödyntäminen on sallittu.
 - Ehtona on, että viittaat aina alkuperäiseen tekijään ja lähteeseen, tämän diasarjan osalta: Matleena Laakso www.slideshare.net/MatleenaLaakso/amatilliset-verkostot-ja-avoin-jakaminen-opettajan-tyys Muokattu teos tulee jakaa tällä samalla lisenssillä.
- Tätä laajempia oikeuksia voit kysyä tekijältä: www.matleenalaakso.fi